

Ημερίδα

«Σχολικές επισκέψεις σε μουσεία στο πλαίσιο της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης»

1η Δεκεμβρίου 2012

Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού

Θεσσαλονίκη

Γραπτή αναφορά

Την 1^η Δεκεμβρίου 2012 στο Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού Θεσσαλονίκης υλοποιήθηκε ημερίδα στο πλαίσιο της υποδράσης 9.5: «Εκπαιδευτικές επισκέψεις μαθητών και μαθητριών» του Προγράμματος «Εκπαίδευση αλλοδαπών και παλιννοστούντων μαθητών (2011-2013)». Η ημερίδα πραγματοποιήθηκε με τη συμμετοχή εκπαιδευτικών από σχολεία που επελέγησαν κατόπιν αίτησής τους για να συμμετάσχουν στη συγκεκριμένη υποδράση του Προγράμματος και εκπροσώπων από μουσεία της Βορείου Ελλάδας. Τα μουσεία που κλήθηκαν να συμμετάσχουν είναι όσα επελέγησαν από τους παραπάνω εκπαιδευτικούς ως χώροι επίσκεψης των σχολικών τμημάτων τους.

Η ημερίδα διαρθρώθηκε σε τέσσερις ενότητες. Στην πρώτη ενότητα οι υπεύθυνοι και οι συνεργάτες της υποδράσης 9.5 παρουσίασαν τη συγκεκριμένη υποδράση, τις βασικές αρχές της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης και το τι συμβαίνει κατά τη συνάντηση σχολείου και μουσείου στη συγκεκριμένη υποδράση, δηλαδή ποιοι είναι οι βασικοί όροι συνεργασίας, οι υποχρεώσεις των μερών και οι καλές πρακτικές.

Στη δεύτερη ενότητα της ημερίδας παρουσιάστηκαν τα αποτελέσματα συνεργασιών σχολείων και μουσείων που υλοποιήθηκαν κατά το σχολικό έτος 2011-2012. Συγκεκριμένα, παρουσιάστηκαν τα εξής προγράμματα:

- 6ο Νηπιαγωγείο Περαιάς με το Μακεδονικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης με τίτλο «Το δικό μου ταξίδι» ή «Τα παπούτσια που έβγαλαν ρίζες»
- 6ο Διαπολιτισμικό Δημοτικό Σχολείο Ελευθερίου Κορδελιού με το Μουσείο Μακεδονικού Αγώνα με τίτλο «Θεσσαλονίκη: Μεταμορφώσεις μιας πόλης. Ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα του Μουσείου Μακεδονικού Αγώνα» και με το Λαογραφικό και Εθνολογικό Μουσείο Μακεδονίας – Θράκης με τίτλο «Άκου μια ιστορία: Η νεότερη ιστορία της Θεσσαλονίκης μέσα από προφορικές μαρτυρίες»
- 3^ο Γυμνάσιο Θεσσαλονίκης με το Μουσείο Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης με τίτλο «Ταξίδι στη μετανάστευση με όχημα τη λογοτεχνία και τον κινηματογράφο»
- ΓΕΛ Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης Ανατολικής Θεσσαλονίκης με το Μακεδονικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης με τίτλο «Θεσσαλονίκη: Σταυροδρόμι πολιτισμών».

Κατά την τρίτη ενότητα της ημερίδας έγινε εργαστήριο κατά το οποίο οι συμμετέχοντες εργάστηκαν σε ζευγάρια ή σε ομάδες. Συγκεκριμένα, δημιουργήθηκαν ζεύγη όπου συμμετείχε ο/η εκπαιδευτικός του σχολείου και ο/η εκπρόσωπος του μουσείου το οποίο έχει επιλέξει ο κάθε εκπαιδευτικός να επισκεφτεί με το τμήμα του. Στόχος του κάθε ζεύγους/ομάδας υπήρξε η γνωριμία των μελών και, κυρίως, ο συνεργατικός σχεδιασμός ενός εκπαιδευτικού προγράμματος που λαμβάνει υπόψη του τις ιδιαίτερες ανάγκες και τα χαρακτηριστικά του τμήματος που πρόκειται να επισκεφθεί το συγκεκριμένο μουσείο. Οι συμμετέχοντες είχαν στη διάθεσή τους κάποιες γενικές κατευθυντήριες οδηγίες σε έντυπη μορφή, για να τις χρησιμοποιήσουν σε περίπτωση που χρειαζόταν. Επιπλέον, ζητήθηκε από τους συμμετέχοντες να καταγράψουν κατά τη φάση της γνωριμίας τους μερικές θεωρητικές αρχές που πηγάζουν από προσωπικές εμπειρίες και θα έπρεπε να λαμβάνονται υπόψη στο σχεδιασμό σχολικών επισκέψεων σε χώρους πολιτισμού. Οι θεωρητικές αρχές που προέκυψαν είναι οι εξής:

- Σημαντική η επίσκεψη του εκπαιδευτικού στο μουσείο πριν τη διεξαγωγή του προγράμματος.
- Προαπαιτούμενη η συνάντηση και επικοινωνία εκπαιδευτικού-μουσειοπαιδαγωγού αναφορικά με το πρόγραμμα.
- Αναφορά στη σύσταση της μαθητικής ομάδας.
- Εισαγωγή στα εκθέματα με βάση τις εμπειρίες και τα ερεθίσματα.
- Σύνδεση του σχολείου με τη ζωή.
- Αισθητική απόλαυση.
- Βιωματική μάθηση.
- Ολιστική προσέγγιση.
- Έκφραση.
- Καλλιέργεια κλίματος ασφάλειας, αποδοχής και εμπιστοσύνης.
- Γνωριμία με την τοπική/ εθνική/ παγκόσμια ιστορία.
- Βιωματική σχέση με το παρελθόν.
- Μετάβαση από τη διαχρονία στη συγχρονία.
- Διαπολιτισμικός διάλογος.
- Σεβασμός στην ετερότητα.
- Ανεκτικότητα.
- Στην επίσκεψη σε ένα μουσείο εστιάζουμε σε μια ορισμένη ενότητα (ή αντικείμενα).
- Η δράση να βασίζεται σε βιωματικές μεθόδους και σε προϋπάρχουσες γνώσεις ή εμπειρίες των συμμετεχόντων (εποικοδομισμός).
- Ο καθένας μας είναι διαφορετικός, οπότε να δίνεται η δυνατότητα στους μαθητές να εκφραστούν με διαφορετικούς τρόπους (Gardner).
- Σημασία της συμμετοχικότητας σε κάθε δράση.

- Η αξία της συνεργατικής μάθησης και της ομάδας.
- Η συναισθηματική ενδυνάμωση του κάθε παιδιού.
- Η διαδραστικότητα ως στοιχείο στο σχεδιασμό των πραγματοποιούμενων δράσεων.
- Σύνδεση με το σχολικό αναλυτικό πρόγραμμα.
- Οικειότητα με το θέμα.
- Προετοιμασία στην τάξη.
- Βιωματική μάθηση μέσα από παιχνίδια/ συναισθηματική εμπλοκή και εμπλουτισμός συναισθημάτων για τον εαυτό τους αλλά και για τους άλλους.
- Το μουσείο αποτελεί εκπαιδευτικό εργαλείο στα χέρια του κάθε εκπαιδευτικού. Το σύγχρονο σχολείο πρέπει να ανοίξει τις πόρτες του στις δυνατότητες που προσφέρει το σύγχρονο μουσείο.
- Με την επίσκεψη των μαθητών στο μουσείο ή τον αρχαιολογικό χώρο οι μαθητές εντυπωσιάζονται αισθητικά, εκφράζουν απορίες σχετικά με τη χρήση ή κατασκευή των αντικειμένων και βρίσκουν ομοιότητες με την καθημερινότητά τους ή αναφέρονται σε προσωπικές τους εμπειρίες.

Στην τέταρτη και πιο ενδιαφέρουσα ενότητα της ημερίδας οι συμμετέχοντες παρουσίασαν σε ζεύγη το αποτέλεσμα της συνεργασίας τους. Δυστυχώς, δεν υπήρξε επαρκής χρόνος ώστε να παρουσιάσουν όλες οι ομάδες το αποτέλεσμα της συνεργασίας τους. Σημειώνεται ότι τα προγράμματα αυτά αποτελούν το πρώτο προϊόν της συνεργασίας. Η περαιτέρω επεξεργασία και η τελική μορφή του κάθε προγράμματος, που πιθανόν να είναι και εντελώς διαφορετική από την αρχική, θα προκύψει μετά από επόμενες συναντήσεις των μελών κάθε ομάδας. Συγκεκριμένα, λοιπόν, προέκυψαν τα εξής προγράμματα:

1. «Ταξίδι στο μικρό και στο μεγάλο». Συνεργασία: 5ο Νηπιαγωγείο Διαβατών, Γεωργία Δάρτση και Πελαγία Σπανούλη, με το Κρατικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, Εύη Παπαβέργου και Κατερίνα Παρασκευά.

Μέσα από τα 6 βήματα του προγράμματος τα παιδιά σταδιακά θα προσεγγίσουν τον κόσμο της μοντέρνας και σύγχρονης τέχνης και θα μεταφέρουν τις δικές τους οικογενειακές μνήμες και εμπειρίες στους χώρους του μουσείου. Ο τίτλος «Ταξίδι στο μικρό και στο μεγάλο» παραπέμπει κυριολεκτικά στην έννοια του ταξιδιού σε έναν καινούριο άγνωστο τόπο μέσα από τη γνωριμία και το παιχνίδι με το έργο του Richard Whitlock και μεταφορικά στην έννοια της μετοίκησης σε μια φανταστική/ουτοπική πόλη του μέλλοντος της Ποπόβα. Καθ' όλη τη διαδικασία τα παιδιά καλούνται να φέρουν μαζί τους προσωπικά τους αντικείμενα και οικογενειακά κειμήλια που θα τα συντροφεύσουν στο ταξίδι που θα πραγματοποιήσουν. Παράλληλα, δίνεται η δυνατότητα να εξοικειωθούν με τους εκθεσιακούς χώρους και το μουσείο μέσα από τις επισκέψεις τους αλλά και μέσα από την επίσκεψη των μουσειοπαιδαγωγών στο σχολικό περιβάλλον και, τέλος, μέσα από την έκθεση των έργων τους στο μουσείο.

2. «Βόστρυχοι και πλεξίδες». Συνεργασία: Επαγγελματική Σχολή Ιωαννίνων (Σχολή κομμωτικής), Σωσάννα Τάτση, με το Αρχαιολογικό Μουσείο Ιωαννίνων (ΙΒ' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων), Ιουλία Κατσαδήμα και Αναστασία Γιοβανοπούλου.

Μέσω επιλεγμένων αντικείμενων των θεματικών συλλογών του Μουσείου, που χρονολογούνται από τον 6ο έως τον 1ο αιώνα π.Χ., θα επιχειρηθεί η ανάλυση της διαχρονικής ανάγκης καλλωπισμού των ανθρώπων σε ό,τι αφορά στην περιποίηση και στην εμφάνιση των μαλλιών. Η κόμμωση είναι ενδεικτική του φύλου και της ηλικίας, της κοινωνικής τάξης και της εποχής. Στο μουσείο θα γίνει μια συνοπτική και κατανοητή παρουσίαση των αντικειμένων. Στη διάρκεια της περιήγησης οι μαθητές θα παροτρύνονται να συμμετέχουν ενεργά. Μετά την ολοκλήρωση της παρουσίασης και της περιήγησης στους εκθεσιακούς χώρους του Μουσείου οι συμμετέχοντες θα οδηγηθούν στην αίθουσα πολλαπλών χρήσεων. Εκεί θα χωριστούν σε ομάδες εργασίας. Θα δοθεί σε κάθε ομάδα μία φωτογραφία ενός από τα αντικείμενα που παρουσιάσθηκαν και θα τους ζητηθεί να κάνουν την αντίστοιχη κόμμωση σε μοντέλα εθελόντριες. Η ομάδα που θα πλησιάσει αισθητικά το αποτέλεσμα θα είναι η νικήτρια που θα λάβει

έπαινο συμμετοχής. Η όλη δράση θα βιντεοσκοπηθεί και το υλικό θα αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του μουσείου και της ΕΠΑ.Σ.

3. «Στους δρόμους της πολυγλωσσίας. Πρωτότυπο και μετάφραση: το λογοτεχνικό στίγμα του παπαδιαμαντικού έργου». Συνεργασία: Γυμνάσιο Σκιάθου, Ασημίνα Σουλτάνη, με το Σπίτι-Μουσείο Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη, Αθηνά Παπαγεωργίου.

Το τμήμα του σχολείου που έχει επιλεγεί πρόκειται να προσεγγίσει τον λόγο του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη τόσο στο πρωτότυπο όσο και στο μεταφραστικό έργο του και να αναζητήσει τις τύχες των έργων του στον ωκεανό των σύγχρονων ή παλαιότερων μεταφράσεων. Επιπλέον, θα αναζητηθεί η σχέση του παπαδιαμαντικού έργου με τη σύγχρονη γλώσσα της εικαστικής δημιουργίας, της φωτογραφίας, της μουσικής, του κινηματογράφου, του θεάτρου. Για τον σκοπό αυτό θα αξιοποιηθούν σχετικές συλλογές και αρχειακό υλικό στο Σπίτι-Μουσείο Παπαδιαμάντη και θα παραχθεί σχετικό υλικό. Οι μαθητές και οι μαθήτριες στο τέλος της σχολικής χρονιάς θα διοργανώσουν στο Μουσείο μια ανοικτή στους γονείς και την τοπική κοινότητα εκδήλωση με θέμα την παράλληλη ανάγνωση ή/και δραματοποίηση αποσπασμάτων έργων του Παπαδιαμάντη σε διάφορες γλώσσες, σε συνεργασία με δίγλωσσους μαθητές άλλων τμημάτων του σχολείου.

4. «Χτίζοντας μαζί». Συνεργασία: 30^ο Δημοτικό Σχολείο Βόλου, Ελπινίκη Παναγιωτίδου, με το Μουσείο Πλινθοκεραμοποιίας Τσαλαπάτα, Κωνσταντίνα Δαμιανάκου.

Το πρόγραμμα θα επικεντρωθεί στον τρόπο που οικοδομούσαν οι άνθρωποι κατά το πρόσφατο παρελθόν, στα υλικά που χρησιμοποιούσαν, στην εξέλιξη των κατασκευών και των οικιών, στις ιδιομορφίες που αυτές μπορεί να είχαν λόγω ιδιομορφιών γεωγραφικών, περιβαλλοντικών, πολιτισμικών και άλλων. Θα γίνει προσέγγιση της διαφορετικότητας της κουλτούρας των αλλοδαπών οικογενειών με αφορμή τις διαφορές στην κατασκευή των κατοικιών, στα υλικά, στους θρύλους και τις παραδόσεις γύρω από τις κατασκευές - οικίες.

5. Πρόγραμμα για την καθημερινή ζωή στη βυζαντινή εποχή. Συνεργασία: 5^ο Δημοτικό Σταυρούπολης, Αντιγόνη Τραϊανού, με το Μουσείο Βυζαντινού πολιτισμού Θεσσαλονίκης, Εύα Φουρλίγκα και Ιουλία Γαβριηλίδου.

Ως αφορμή θα λειτουργήσει ένα από τα οργανωμένα εκπαιδευτικά προγράμματα του Μουσείου, οι "Όψεις της καθημερινής ζωής στην παλαιοχριστιανική εποχή". Στο πλαίσιο του προγράμματος, τα παιδιά έρχονται μέσω των εκθεμάτων σε επαφή με διαφορετικές πτυχές της καθημερινής ζωής κατά τους πρώτους αιώνες της βυζαντινής αυτοκρατορίας (μαγειρική, επιτραπέζια σκεύη, υφαντική, χώρος υποδοχής-συμπόσια, φωτισμός, ασφάλεια, αμφορείς-εμπόριο). Θα ακολουθήσει συζήτηση στην τάξη, με στόχο τα παιδιά να αναστοχαστούν πάνω σε όλα όσα είδαν και έκαναν στο μουσείο. Στο πλαίσιο της συζήτησης αυτής θα προκύψουν θέματα σχετικά με το Βυζάντιο τα οποία τα παιδιά θα διερευνήσουν περαιτέρω.

6. «Σπίτι μου, σπιτάκι μου!». Συνεργασία: 4^ο Δημοτικό Σχολείο Ν. Ευκαρπίας, Φωτιάδου Σοφία, με το Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης, Ευμορφία Τσιαμάγκα.

Οι δράσεις που θα υλοποιηθούν πριν την επίσκεψη στο μουσείο έχουν ως στόχο μία πρώτη επαφή των μαθητών με την «έννοια» της προϊστορίας μέσω βιβλίων, παραμυθιών, κόμικς, εκπαιδευτικών ταινιών και διαδικτυακών επισκέψεων σε μουσεία με προϊστορικά ευρήματα. Με αφορμή τα παραπάνω θα γίνει μία αναφορά στην προϊστορική Μακεδονία και μία προσπάθεια συγγραφής ενός παραμυθιού αναφορικά με την καθημερινότητα των προϊστορικών ανθρώπων. Θα δοθεί έμφαση στις κοινές τους ανάγκες, πολλές εκ των οποίων είναι και διαχρονικές. Επιπλέον, θα γίνει δραματοποίηση σκηνών από την καθημερινή ζωή των προϊστορικών ανθρώπων.

Κατά τη επίσκεψη στο μουσείο, σχεδιάζονται δραστηριότητες, όπως κινητικά παιχνίδια, παιχνίδια μίμησης, αναζήτηση στις προθήκες, ταύτιση αντικειμένων με εικόνες και συζήτηση, κάρτες με αντικείμενα για παιχνίδι μνήμης, κατασκευή με απλά υλικά ενός μονόχωρου σπιτιού και μικρογραφίες αντικειμένων με πηλό χειροτεχνίας.

Τέλος, μετά την επίσκεψη θα δημιουργηθεί ένα μουσείο μέσα στην τάξη όπου θα εκτίθενται τα αντικείμενα που θα έχουν

κατασκευάσει τα παιδιά κατά τη διάρκεια της επίσκεψής τους στο μουσείο. Τα ίδια θα αναλάβουν την «υποχρέωση» να παρουσιάσουν τα δικά τους εκθέματα και στα υπόλοιπα παιδιά του σχολείου ανά τάξη. Η παραπάνω δράση βοηθά στην εμπέδωση αλλά και στην εν μέρει αξιολόγηση της όλης διαδικασίας.

7. Πρόγραμμα σχετιζόμενο με την περιοδική έκθεση «*Θεσσαλονίκη, πόλις εύξεινος – πολύξεινος*». Συνεργασία: 1ο ΕΠΑΛ Θεσσαλονίκης, Αρτυματά Χρυστάλλα και Αγατιάδου Πασχαλίνα, με το Λαογραφικό & Εθνολογικό Μουσείο Μακεδονίας - Θράκης (ΛΕΜΜΘ), Γιώργος Αδαμίδης και Βάλια Αμοιρίδου.

Οι μαθητές θα περιηγηθούν με διαδραστικό τρόπο στην περιοδική έκθεση του Μουσείου «*Θεσσαλονίκη, πόλις εύξεινος – πολύξεινος*» με θέμα την ιστορία της πόλης της Θεσσαλονίκης. Μέσα από τις ιστορίες που διηγείται η έκθεση θα έχουν τη δυνατότητα να (ξανα)γνωρίσουν από κοντά την πόλη στην οποία ζουν και δραστηριοποιούνται, καθώς επίσης και να εξοικειωθούν με ιδιαίτερες και κρυφές γωνιές της. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην έννοια της πολυπολιτισμικότητας που χαρακτήριζε πάντα και ακόμα προσδιορίζει τη Θεσσαλονίκη, ενώ θα επιχειρηθούν αντιστοιχίες με τη σημερινή κοινωνική κατάσταση και την προσωπική εμπειρία του κάθε μαθητή.

Στη συνέχεια θα ακολουθήσουν δραστηριότητες θεατρικού παιχνιδιού. Στόχος των δράσεων αυτών είναι η συναισθηματική και βιωματική εμπλοκή των μαθητών στα ζητήματα της μετανάστευσης, της ανοχής, της αλληλεγγύης, της ύπαρξης των συνόρων, του φόβου του αγνώστου και της αναγκαιότητας για συνεργασία στην επίτευξη ενός κοινού στόχου.

8. «Αρχαίο Θέατρο Φιλίππων». Συνεργασία: 1ο ΕΠΑΛ Καβάλας (Τμήματα Σχεδιαστών Δομικών Έργων και Γραφιστικών Τεχνών), Σοφία Παππά, με την ΙΗ' ΕΠΚΑ, Στέλλα Ποιμενίδου.

Το πρόγραμμα περιλαμβάνει, αρχικά, περιήγηση και προσανατολισμό στον αρχαιολογικό χώρο των Φιλίππων. Οι μαθητές θα λάβουν πληροφορίες για τις διαδοχικές φάσεις της ιστορίας του τόπου γενικώς και θα έχουν την ευκαιρία να διατυπώσουν ερωτήματα και να συζητήσουν. Σε επόμενη φάση, στο σχολείο θα γίνει μία παρουσίαση με τη χρήση προγράμματος Power Point που αφορά το αρχαίο και ρωμαϊκό θέατρο (αρχιτεκτονική μορφή, κοινωνικοπολιτικό πλαίσιο άνθησης του θεάτρου, ποιητές-έργα, κτλ). Κατά τη δεύτερη επίσκεψη

στο αρχαίο θέατρο Φιλίππων, οι μαθητές θα ασχοληθούν με καρτέλες και ερωτηματολόγια σχετικά με το θέατρο και θα προβούν σε σχεδιαστική αποτύπωση απόψεων του θεάτρου. Τέλος, τα έργα τους θα παρουσιαστούν στο σχολείο ή στον αρχαιολογικό χώρο.

9. «Η κιβωτός των γεύσεων και το ταξίδι της στο χρόνο». Συνεργασία: 8^ο Δημοτικό Σχολείο Πτολεμαΐδας, Κατσαούνη Θωμαή και Χατζηθανασίου Ευγενία, με τη Λ' ΕΠΚΑ (Αρχαιολογικό Μουσείο Αιανής), Μαρία Ματαράγκα.

Μετά από την πρώτη επαφή – συνεργασία με τα παιδιά της Δ' Τάξης, με τη μέθοδο της βραχύχρονης ομαδοποίησης στην τάξη, αποφασίστηκε τα παιδιά να ερευνήσουν, να μάθουν και να γνωστοποιήσουν διατροφικές συνήθειες παλαιότερων γενεών από τις οποίες κατάγονται. Με τον παραπάνω τρόπο θεωρούμε ότι μπορεί να επιτευχθεί η διαπολιτισμική διάσταση. Η δεύτερη επίσκεψη στην τάξη αφορά στην εμπύκωση και ενδυνάμωση του ενδιαφέροντος των παιδιών για το θέμα.

Η τρίτη συνάντηση θα πραγματοποιηθεί στο Αρχαιολογικό Μουσείο Αιανής, όπου και μετά από θεματική ξενάγηση στην έκθεση του Μουσείου θα πραγματοποιηθεί το τελευταίο στάδιο του προγράμματος, η βιωματική προσέγγιση. Στο πρώτο μέρος της, θα διεξαχθεί θεατρικό παιχνίδι και μικρογεύμα, σύμφωνα με την αρχαία διατροφή. Στο δεύτερο μέρος, με τίτλο «Δρόμο παίρνω, δρόμο αφήνω και τη γεύση μου γνωρίζω», τα παιδιά θα ανακοινώσουν τα αποτελέσματα της γαστρονομικής τους έρευνας και θα παίξουν διάφορα παιχνίδια.

10. «Συναισθήματα: εγώ, εσύ, εμείς». Συνεργασία: 1ο Δημοτικό Σχολείο Νέων Μουδανιών, Στέλλα Σπανού, με το Μακεδονικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, Βασιλική Πολυζούλη.

Στο πλαίσιο της γνωριμίας δασκάλου και μουσειοπαιδαγωγού προέκυψε μια πρώτη συζήτηση γύρω από τα χαρακτηριστικά της συγκεκριμένης ομάδας μαθητών και ακολούθησε ανταλλαγή ιδεών αναφορικά με διαπολιτισμικές προσεγγίσεις και θεματικές που θα μπορούσαν να υλοποιηθούν στο πλαίσιο συνεργασίας μουσείου-σχολείου.

Ανάμεσα στα θέματα που συζητήθηκαν, επιχειρώντας να οριοθετηθεί η θεματική, προσανατολιστήκαμε στη συναισθηματική προσέγγιση της έννοιας της διαπολιτισμικότητας.

Αναγνωρίζοντας την καλλιέργεια της συναισθηματικής ικανότητας ως προϋπόθεση για την επιτυχή διαπολιτισμική επικοινωνία, θέσαμε ανάμεσα στους κύριους στόχους την αναγνώριση, την έκφραση και τη διαχείριση συναισθημάτων, την αποδοχή της μοναδικότητας και της διαφορετικότητας, την καλλιέργεια της ενσυναίσθησης.

11. Συνεργαζόμενα σχολεία και εκπαιδευτικοί που θα διαμορφώσουν το πρόγραμμά τους στο επόμενο χρονικό διάστημα:

- 37^ο Δημοτικό Σχολείο Θεσσαλονίκης, Σύρμω Μιχαήλ, με Τελλόγλειο Ίδρυμα Τεχνών, Χριστίνα Τσαγκάλια.

- 3^ο Γυμνάσιο Μενεμένης, Παναγιώτης Γεωργιάδης, με Μουσείο Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης, Ειρήνη Δελιδάκη.

Η ημερίδα έληξε με τους συμμετέχοντες να παραδίδουν ένα φύλλο αξιολόγησης προς τους διοργανωτές. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης δημοσιεύονται επίσης στην ιστοσελίδα του Προγράμματος.

Εκφράζουμε τις θερμές μας ευχαριστίες προς όλους τους εκπαιδευτικούς των συνεργαζόμενων σχολείων τόσο για την παρουσία τους όσο και για την προθυμία τους, μιας και χωρίς αυτούς δε θα μπορούσε να υλοποιηθεί κανένα πρόγραμμα, καθώς και σε όλους τους εκπροσώπους των μουσείων που προσκλήθηκαν για τη θετική ανταπόκρισή τους και για την πολύτιμη βοήθειά τους. Ιδιαίτερες ευχαριστίες οφείλουμε στο Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού για τη φιλοξενία της ημερίδας στο αμφιθέατρο του μουσείου.